Webmagazine Clavis – Bisdom Roermond - webmagazine juni 2020

Enne?! Hoe verder met parochies?

Als Limburgers elkaar ontmoeten, dan zeggen ze ‘Enne?!’ En daar zit alles in. ‘Enne, hoe is het?’ Soms luidt het antwoord: ‘Auch enne..’. Dan weet je dat het goed zit. Maar: ‘Enne?!’ kan ook een uitnodiging zijn elkaar eens diep in de ogen te kijken en te bevragen hoe het er werkelijk mee staat.

Al vóór het jaar 2000 heeft het Bisdom Roermond verschillende opeenvolgende nota’s aangereikt, waarin de vermoedelijke contouren van de Limburgse kerk in de nabije toekomst geschilderd werden. Die nota’s culmineerden in de Blauwdruk 2020, waarin op verschillende punten heldere beleidslijnen werden uitgezet. Het is nu 2020. ‘Enne?!’ Met ‘Auch enne…’ komen we nu natuurlijk niet verder. Maar wel met elkaar diep in de ogen te kijken en met elkaar te bezien wat er feitelijk al dan niet van terecht gekomen is… en wat we van elkaar mogen verwachten.

Wat stond er in?
De opeenvolgende nota’s waren zeer omvangrijk en ze zijn in alle mogelijke gremia uitputtend besproken, zowel op bisdomniveau als in de dekenaten en parochies. In alle nota’s en in de Blauwdruk was het gekoppelde begrippenpaar steeds leidend: herstructurering en revitalisering. Herstructurering had geen andere intentie dan ten dienste te staan van revitalisering. Om een en ander mogelijk te maken, werd ingezet op clustering en federatievorming. In de Blauwdruk zijn daartoe duidelijke lijnen getrokken wie met wie bedoeld was te clusteren of een federatie te vormen. Daar zijn ook heldere termijnen aan gesteld: uiterlijk 2015 zouden de clusters geformeerd zijn, waarna er nog tot 2020 de tijd gegeven werd om tot een federatie te komen. Het benoemingenbeleid van zowel pastorale krachten alsook van kerkmeesters zou daarop gevoerd worden.

Waar staan we nu?
Het bisdom heeft veel aan de parochies zelf overgelaten, doorgaans aangestuurd door de dekenaten. Op sommige plaatsen is inderdaad de beoogde federatie tot stand gebracht en werken pastorale teams voor een groter gebied. Op veel plaatsen is de clustering gerealiseerd, maar heeft men geen vervolgstappen meer gezet. Op een enkele plaats is ondanks herhaald aandringen niets gebeurd in deze richting. Meermaals is aangegeven

dat men in deze sturing vanuit het bisdom gemist heeft of als te zwak heeft ervaren. En in veel van de pastorale beleidsplannen die de laatste jaren door parochies zijn geschreven, op verzoek van het bisdom, is te lezen dat men graag beter aangestuurd dan wel bijgestuurd wilde worden.

> Met ‘Auch enne…’ komen we niet verder. Wel met elkaar diep in de ogen kijken en bezien wat er feitelijk van de samenwerking terecht gekomen is...

Nu het tijdsbestek van de Blauwdruk 2020 ten einde loopt, is het tijd de balans op te maken. Parochies hebben twintig jaar de kans gekregen zelf te zoeken naar werkbare situaties voor de toekomst, waarbij de Blauwdruk leidend zou moeten zijn. Veel is gelukt. Het is niet zonder meer te verwachten dat parochies die op dit moment er niet in geslaagd zijn de gevraagde ontwikkelingen mee te maken en zelf stappen te zetten, daar in de nabije toekomst wel toe in staat zullen zijn.

De laatste tien jaren is veel veranderd. Het cijfermateriaal en de statistieken laten zien dat ingrijpen geboden is. Kerkbetrokkenheid, uitgedrukt in kerkbezoek en sacramentenbedieningen neemt zienderogen af en ook financieel zijn er serieuze zorgen. De insteek van het bisdom was dat herstructurering nodig was om tot revitalisering te komen. Er zijn geen redenen nu deze beleidslijn van inmiddels lang geleden te herzien. Integendeel.

En noe dan?!
Het verdere traject van herstructurering en revitalisering wordt door twee commissies ter hand genomen.

Hulpbisschop Mgr. Everard de Jong geeft leiding aan een voortzetting van het Team Parochievernieuwing, dat eerder namens het bisdom aan de parochies gevraagd heeft naar pastorale meerjarenbeleidsplannen; een veertigtal clusters of federaties heeft daaraan gehoor gegeven. Nu is het tijd samen met deze en andere parochies daar verder invulling aan te geven.

Vicaris-generaal Mgr. René Maessen geeft leiding aan de commissie Herstructurering.

Wat de herstructurering betreft, kan het volgende gezegd worden. Dit jaar loopt de Blauwdruk 2020 ten einde. Daarmee komt een einde aan een lange en intensieve periode van voorbereiden op en toeleven naar. In 2021 moet een en ander gerealiseerd zijn. De in de Blauwdruk aangeven federaties blijven normerend; waar modificatie nodig is (gebleken), wordt dat in overleg met de dekens aangepast. Daartoe worden deze op korte termijn uitgenodigd bij de commissie. Van deze gesprekken wordt een verslag gestuurd naar de betreffende kerkbesturen. In de loop van 2021 zijn alle clusters overgestapt naar een federatie: één pastoraal team, één kerkbestuur, één jaarrekening (eventueel met vooralsnog gescheiden afdelingen). Pastoors en benoemde kerkmeester worden geacht daar onverkort aan te voldoen. Met pastoors die er op dit moment vooralsnog met hun kerkbesturen niet in geslaagd zijn het beoogde cluster te formeren en door te voeren, worden na de zomer gesprekken gevoerd om door te nemen hoe een en ander alsnog gerealiseerd dient te worden. Met onmiddellijke ingang worden geen kerkmeesters meer benoemd anders dan voor de beoogde federatie.

Stap verder
Een verdere stap die voor menig federatie aantrekkelijk kan zijn, is fusie. Daarbij dient gezegd te worden dat het bisdom er niet op uit is alle federaties tot fusie te dwingen. In overleg met clusters die daar aan toe zijn, kan op korte termijn een en ander gerealiseerd worden. Veelal gaat het daarbij om parochies die enkel nog op papier zijn blijven bestaan, maar al lang deel uitmaken van een gegrond samenwerkingsverband, dan wel parochies waar de samenwerking in federatieverband zo goed loopt dat er geen of nauwelijks bezwaren zijn tegen een

fusie.

Het bisdom poogt langs deze weg een inhaalslag te maken, waarbij alle zinvolle argumenten die keer op keer opgesomd zijn in de nota’s om als parochies samen te werken, nu ook formeel geëffectueerd worden; ook op die plaatsen waar het om welke reden dan ook vooralsnog niet of nauwelijks gelukt is en waardoor parochies beter in staat zijn de kerk van de toekomst mogelijk te maken. Uiteindelijk zal ons dit de kans geven om de beschikbare krachten in te zetten voor de opbouw van een vreugdevolle geloofsgemeenschap, waarin we vierend, lerend en zorgend Christus aanwezigheid in ons midden mogen ervaren.

Commissie Herstructurering